Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 26ης Σεπτεμβρίου 2019[1]

Υπόθεση C-785/18

GAEC Jeanningros
κατά
Institut national de l'origine et de la qualité (INAO),
Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,
Ministre de l'Économie et des Finances,
παρισταμένου του
Comité interprofessionnel de gestion du Comté

[αίτηση του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Γεωργία – Προστασία γεωγραφικών ενδείξεων και ονομασιών προέλευσης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων – Τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος – Τροποποίηση μείζονος σημασίας – Τροποποίηση ήσσονος σημασίας – Αίτηση τροποποίησης ήσσονος σημασίας προσβληθείσα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων – Εθνική νομολογία περί απόρριψης της προσφυγής λόγω έκδοσης απόφασης της Επιτροπής – Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης Comté»

1. Κατά τον κανονισμό (ΕΕ) 1151/2012[2], οι προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης (στο εξής: ΠΟΠ) πρέπει να πληρούν τα προβλεπόμενα στις προδιαγραφές προϊόντος στοιχεία, τα οποία περιλαμβάνουν την ονομασία, την περιγραφή του προϊόντος, τη μέθοδο παραγωγής του, την οριοθέτηση της γεωγραφικής περιοχής και άλλα σχετικά στοιχεία.

2. Οι προδιαγραφές προϊόντος μπορούν να τροποποιηθούν μέσω σύνθετων διοικητικών διαδικασιών, παρόμοιων εκείνων που ρυθμίζουν την αρχική καταχώριση των ΠΟΠ, στις οποίες μετέχουν τόσο οι εθνικές αρχές όσο και η Επιτροπή. Το καθεστώς που τις διέπει εκτίθεται σε έναν κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό[3] και σε έναν εκτελεστικό κανονισμό[4], με μικρές διαφορές ανάλογα με τη σημασία των τροποποιήσεων αυτών.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ 2012, L 343, σ. 1).

3 Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 664/2014 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον καθορισμό των ενωσιακών συμβόλων για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με την προέλευση, ορισμένους διαδικαστικούς κανόνες και ορισμένες πρόσθετες μεταβατικές διατάξεις (ΕΕ 2014, L 179, σ. 17).

4 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 668/2014 της Επιτροπής, της 13ης Ιουνίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ 2014, L 179, σ. 36).

3. Το προδικαστικό ερώτημα που υποβάλλει το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) θα παράσχει τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να αποσαφηνίσει τα καθήκοντα των δικαστηρίων που καλούνται να ελέγξουν το κύρος των αποφάσεων που εκδίδουν οι εθνικές αρχές στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών.

4. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να αποσαφηνιστεί αν, όταν η Επιτροπή έχει κάνει δεκτή την «ήσσονος σημασίας» αίτηση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ, την οποία ενέκριναν οι αρχές κράτους μέλους, τα δικαστήρια του κράτους αυτού πρέπει να εκδικάζουν τις εκκρεμείς προσφυγές κατά των εθνικών αποφάσεων δυνάμει των οποίων πραγματοποιήθηκε η τροποποίηση αυτή.

I. Νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Κανονισμός 1151/2012

5. Κατά το άρθρο 7:

«1. Η προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη είναι σύμφωνη με προδιαγραφές οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

α) την ονομασία που πρέπει να προστατεύεται ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη […]·

β) περιγραφή του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων υλών, κατά περίπτωση, καθώς και των κύριων φυσικών, χημικών, μικροβιολογικών ή οργανοληπτικών χαρακτηριστικών του·

γ) τον καθορισμό της γεωγραφικής περιοχής […] και, κατά περίπτωση, λεπτομέρειες από τις οποίες προκύπτει η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του άρθρου 5, παράγραφος 3·

δ) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το προϊόν προέρχεται από την οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1 ή 2·

ε) περιγραφή της μεθόδου παραγωγής του προϊόντος και, κατά περίπτωση, των γνήσιων και πάγιων τοπικών μεθόδων, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τη συσκευασία […]·

στ) λεπτομέρειες που αποδεικνύουν τα εξής:

i) τον δεσμό μεταξύ της ποιότητας ή των χαρακτηριστικών του προϊόντος και του γεωγραφικού περιβάλλοντος που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, ή

ii) αναλόγως των περιπτώσεων, τον δεσμό μεταξύ δεδομένης ποιότητας, της φήμης ή άλλου χαρακτηριστικού του προϊόντος και της γεωγραφικής προέλευσης κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2·

[…]

η) τυχόν ειδικούς κανόνες επισήμανσης σχετικά με το συγκεκριμένο προϊόν.

[…]»

6. Το άρθρο 49, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, προβλέπει τα εξής:

«Το κράτος μέλος εξασφαλίζει τη δημοσιοποίηση της ευνοϊκής του απόφασης και τη δυνατότητα προσφυγής κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει σχετικό έννομο συμφέρον.»

7. Το άρθρο 53 έχει ως εξής:

«1. Μια ομάδα που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να υποβάλλει αίτηση για την έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών ενός προϊόντος.

Οι αιτήσεις περιγράφουν και αιτιολογούν τις αιτούμενες τροποποιήσεις.

2. Εάν πρόκειται για μία ή περισσότερες τροποποιήσεις των προδιαγραφών που δεν είναι ήσσονος σημασίας, η αίτηση τροποποίησης υποβάλλεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 49 έως 52.

Ωστόσο, εάν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι ήσσονος σημασίας, η Επιτροπή εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση. Σε περίπτωση έγκρισης τροποποιήσεων που συνεπάγονται αλλαγή των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 50, παράγραφος 2, η Επιτροπή δημοσιεύει τα στοιχεία αυτά στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Μια τροποποίηση θεωρείται ήσσονος σημασίας στην περίπτωση του συστήματος ποιότητας που περιγράφεται στον τίτλο ΙΙ, όταν:

α) δεν αφορά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του προϊόντος·

β) δεν αλλοιώνει το δεσμό που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ), σημείο i) ή σημείο ii)·

γ) δεν περιλαμβάνει αλλαγή της ονομασίας του προϊόντος ή τμήματος αυτής·

δ) δεν επηρεάζει την οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή· ή

ε) δεν αυξάνει τους περιορισμούς στην εμπορία του προϊόντος ή των πρώτων υλών του.

[…]»

2. Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός 664/2014

8. Το άρθρο 6, το οποίο επιγράφεται «Τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος», προβλέπει στην παράγραφο 2 τα εξής:

«Αιτήσεις για ήσσονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος που αφορούν προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης ή προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις υποβάλλονται στις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η γεωγραφική περιοχή της ονομασίας ή της ένδειξης. […]

Η αίτηση για ήσσονος σημασίας τροποποίηση αφορά μόνο ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 53 παράγραφος 2 του κανονισμού [1151/2012]. Περιγράφει τις εν λόγω ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις, περιέχει σύνοψη του λόγου για τον οποίο απαιτείται τροποποίηση και καταδεικνύει ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις θεωρούνται ήσσονος σημασίας σύμφωνα με το άρθρο 53 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012. Συγκρίνει, για κάθε τροποποίηση, τις

αρχικές προδιαγραφές προϊόντος και, κατά περίπτωση, το αρχικό ενιαίο έγγραφο με την προτεινόμενη τροποποιημένη έκδοση. Η αίτηση είναι αυτόνομη και περιέχει όλες τις τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος και, ανάλογα με την περίπτωση, του ενιαίου εγγράφου για τις οποίες ζητείται έγκριση.

Οι ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 53 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 θεωρείται ότι έχουν εγκριθεί εάν η Επιτροπή δεν διαβιβάσει πληροφορίες για το αντίθετο στον αιτούντα εντός τριών μηνών από την παραλαβή της αίτησης.

Αίτηση για ήσσονος σημασίας τροποποίηση που δεν συμμορφώνεται με το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν γίνεται δεκτή. Η σιωπηρή έγκριση που αναφέρεται στο τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις αυτές. Η Επιτροπή ενημερώνει τον αιτούντα σε περίπτωση που η αίτηση κρίνεται απαράδεκτη εντός τριών μηνών από την παραλαβή της αίτησης.

Η Επιτροπή δημοσιοποιεί την εγκεκριμένη ήσσονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος που δεν συνεπάγεται τροποποίηση των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 50, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012.»

3. Εκτελεστικός κανονισμός 668/2014

9. Το άρθρο 10 («Διαδικαστικές απαιτήσεις για την τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος») έχει ως εξής:

«1. Οι αιτήσεις για έγκριση τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ή προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης η οποία δεν είναι ήσσονος σημασίας συντάσσονται σύμφωνα με το έντυπο του παραρτήματος V. Οι αιτήσεις αυτές συμπληρώνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012. Το τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο συντάσσεται σύμφωνα με το έντυπο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού. Η παραπομπή στη δημοσίευση των προδιαγραφών προϊόντος που περιέχεται στο τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο παραπέμπει στην επικαιροποιημένη εκδοχή των προτεινόμενων προδιαγραφών προϊόντος.

[…]

2. Οι αιτήσεις για έγκριση τροποποίησης ήσσονος σημασίας που αναφέρονται στο άρθρο 53 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 συντάσσονται σύμφωνα με το έντυπο του παραρτήματος VII του παρόντος κανονισμού.

Οι αιτήσεις για έγκριση τροποποίησης ήσσονος σημασίας που αφορούν προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης ή προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις συνοδεύονται από το ενημερωμένο ενιαίο έγγραφο, εφόσον έχει τροποποιηθεί, το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με το έντυπο του παραρτήματος I. Η παραπομπή στη δημοσίευση των προδιαγραφών του προϊόντος στο τροποποιημένο ενιαίο έγγραφο παραπέμπει στην επικαιροποιημένη εκδοχή των προτεινόμενων προδιαγραφών προϊόντος.

Για τις αιτήσεις που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν δήλωση ότι, κατά την κρίση τους, η αίτηση πληροί τους όρους του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτού και αναφέρουν την παραπομπή στη δημοσίευση των επικαιροποιημένων προδιαγραφών προϊόντος […]. Οι αιτήσεις για τροποποίηση ήσσονος σημασίας στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, πέμπτο εδάφιο, του κατ’

εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 664/2014 περιλαμβάνουν τα στοιχεία της παραπομπής στη δημοσίευση των επικαιροποιημένων προδιαγραφών του προϊόντος, για τις αιτήσεις που προέρχονται από τα κράτη μέλη, και τις επικαιροποιημένες προδιαγραφές του προϊόντος, για τις αιτήσεις που προέρχονται από τρίτες χώρες.

[…]»

Β. Το εθνικό δίκαιο. Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2017, του Υπουργού Γεωργίας και Τροφίμων και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος της ΠΟΠ «Comté» [5]

10. Το άρθρο 1 ορίζει τα εξής:

«Εγκρίνονται, προς διαβίβαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι προδιαγραφές προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης “Comté”, οι οποίες τροποποιήθηκαν κατόπιν πρότασης της διαρκούς επιτροπής της εθνικής επιτροπής γαλακτοκομικών, γεωργοδιατροφικών και δασικών ονομασιών του Institut national de l’origine et de la qualité (Εθνικού Ινστιτούτου Ονομασιών Προέλευσης και Ποιότητας· INAO)».

11. Το άρθρο 2 ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα απόφαση ισχύει από την ημερομηνία έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των τροποποιήσεων των προδιαγραφών προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης “Comté”.

Η ημερομηνία έγκρισης των τροποποιήσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποιείται μέσω αναγγελίας που δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα του Υπουργείου Γεωργίας και Τροφίμων, η οποία συνοδεύεται, εφόσον απαιτείται, από την εγκριθείσα έκδοση των προδιαγραφών προϊόντος».

II. Η υπόθεση της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

12. Στις 16 Νοεμβρίου 2017, η Groupement agricole d’exploitation en commun (GAEC) Jeanningros προσέφυγε ενώπιον του Conseil d’État (Συμβουλίου της Επικρατείας) κατά της απόφασης της 8ης Σεπτεμβρίου 2017 ζητώντας την ακύρωση του σημείου 5.1.18 των τροποποιημένων προδιαγραφών προϊόντος, το οποίο απαγορεύει την «αυτόματη μηχανική άμελξη».

13. Με απόφαση που δημοσιεύθηκε την 1η Ιουνίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε την αίτηση τροποποίησης ήσσονος σημασίας των προδιαγραφών προϊόντος της ΠΟΠ «Comté» [6], βάσει του άρθρου 53, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1151/2012, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 6, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του κατ’ εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014.

14. Το Conseil d’État (Συμβούλιο της Επικρατείας) τρέφει αμφιβολίες για το αν πρέπει να αποφανθεί επί της, εκκρεμούς ακόμη, προσφυγής που ασκήθηκε κατά της απόφασης της 8ης Σεπτεμβρίου 2017 ή αν, αντιθέτως, πρέπει να αποφασίσει ότι παρέλκει η έκδοση απόφασης επ’ αυτής, όπως έπραξε σε άλλες περιπτώσεις [7].

5 Arrêté du 8 septembre 2017 du ministre de l’Agriculture et de l’Alimentation et du ministre de l’Économie et des Finances relatif à la modification du cahier des charges et de l’appellation d’origine protégée «Comté» (JORF αριθ. 217, της 16ης Σεπτεμβρίου 2017, στο εξής: απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2017).

6 Δημοσίευση αίτησης έγκρισης τροποποίησης ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 53, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ 2018, C 187, σ. 7).

7 Conseil d’Etat, «Syndicat de défense et de promotion des fabricants et affineurs du Morbier», 5 Νοεμβρίου 2003, προσφυγή αριθ. 0230438.

15. Η θέση που έχει τηρήσει έως τώρα το αιτούν δικαστήριο είναι ότι, όταν επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης με την οποία η Γαλλική Κυβέρνηση διαβιβάζει στην Επιτροπή αίτηση καταχώρισης ΠΟΠ μαζί με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές προϊόντος και, κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασής του, η Επιτροπή έχει ήδη καταχωρίσει την ονομασία αυτή στο μητρώο[8], η προσφυγή καθίσταται άνευ αντικειμένου.

16. Δυνάμει της νομολογίας αυτής, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) δεν εξετάζει τη νομιμότητα των καταχωρισμένων από την Επιτροπή προδιαγραφών προϊόντος, έστω και αν, όπως εν προκειμένω, έχει ασκηθεί προσφυγή κατά της εθνικής απόφασης στην οποία αυτές βασίζονται. Αυτό συμβαίνει επίσης στην περίπτωση των τροποποιήσεων ήσσονος σημασίας.

17. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να αποσαφηνιστεί αν ο χειρισμός αυτός συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης ή αν, αντιθέτως, λαμβανομένων υπόψη των συνεπειών που μπορεί να έχει η ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης εθνικής πράξης στο κύρος της καταχώρισης από την Επιτροπή, πρέπει να αποφανθεί επί της νομιμότητας της πράξης αυτής.

18. Οι αμφιβολίες αυτές οδήγησαν το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) να απευθύνει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχουν το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, σχετικά με τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, το άρθρο 6 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 664/2014 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τον καθορισμό των ενωσιακών συμβόλων για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με την προέλευση, ορισμένους διαδικαστικούς κανόνες και ορισμένες πρόσθετες μεταβατικές διατάξεις, και το άρθρο 10 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 668/2014 της Επιτροπής, της 13ης Ιουνίου 2014, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [(στο εξής: Χάρτης)], την έννοια ότι, ειδικώς στην περίπτωση κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποδεχθεί την αίτηση αρχών κράτους μέλους για την τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος ονομασίας και την καταχώριση της προστατευόμενης ονομασίας προελεύσεως ενώ κατά της αιτήσεως αυτής εξακολουθεί να εκκρεμεί προσφυγή ασκηθείσα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων του εν λόγω κράτους, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να αποφασίσουν ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της υπό κρίση διαφοράς ή εάν, λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων που θα είχε ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως ως προς τη νομιμότητα της καταχωρίσεως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οφείλουν να αποφανθούν επί της νομιμότητας της πράξεως αυτής των εθνικών αρχών;»

19. Στο πλαίσιο της προδικαστικής διαδικασίας, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή. Το Δικαστήριο αποφάσισε να αποφανθεί χωρίς να προηγηθεί προφορική διαδικασία.

III. Ανάλυση

20. Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα, εκτιμώ σκόπιμο να αναλύσω προηγουμένως, αφενός, το καθεστώς που διέπει τις προβλεπόμενες διοικητικές διαδικασίες για την πραγματοποίηση των τροποποιήσεων των προδιαγραφών προϊόντος των ΠΟΠ και, αφετέρου, τους όρους του δικαστικού ελέγχου αυτών.

8 Το μητρώο προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων προβλέπεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 1151/2012. Είναι προσβάσιμο στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html.

Α. Διαδικασίες τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος των ΠΟΠ

21. Η τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ, όπως και η καταχώρισή τους, πραγματοποιείται μέσω σύνθετης διοικητικής διαδικασίας, στην οποία μετέχουν οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους και η Επιτροπή. Αυτό αναδεικνύεται στην αιτιολογική σκέψη 58 του κανονισμού 1151/2012[9].

22. Το άρθρο 53, παράγραφος 2, του κανονισμού 1151/2012 διακρίνει δύο είδη τροποποιήσεων, ήτοι αυτές «που δεν είναι ήσσονος σημασίας» και αυτές που είναι ήσσονος σημασίας.

23. Τροποποιήσεις μείζονος σημασίας είναι αυτές που:

– αφορούν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του προϊόντος·

– αλλοιώνουν τον δεσμό μεταξύ της ποιότητας ή των χαρακτηριστικών του προϊόντος και του γεωγραφικού περιβάλλοντος ή τον δεσμό μεταξύ δεδομένης ποιότητας, της φήμης ή άλλου χαρακτηριστικού του προϊόντος και της γεωγραφικής προέλευσης (άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', σημεία i ή ii, του κανονισμού 1151/2012)·

– περιλαμβάνουν αλλαγή της ονομασίας του προϊόντος ή τμήματος αυτής·

– επηρεάζουν την οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή· και

– αυξάνουν τους περιορισμούς στην εμπορία του προϊόντος ή των πρώτων υλών του.

24. Ως ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις νοούνται εκείνες τις οποίες το άρθρο 53, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1151/2012 δεν θεωρεί μείζονος σημασίας.

25. Αντιστοίχως, στο άρθρο 53, παράγραφος 2, του κανονισμού 1151/2012 προβλέπονται δύο διαδικασίες για την τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος. Για τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις, γίνεται παραπομπή στα άρθρα 49 έως 52 (ήτοι, στη διαδικασία που εφαρμόζεται για την καταχώριση των ΠΟΠ)· για τις ήσσονος σημασίας, θεσπίζεται απλουστευμένη διαδικασία.

1. (Συνήθης) διαδικασία για τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ

26. Βάσει των ανωτέρω, στις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος εφαρμόζεται η διαδικασία καταχώρισης των ΠΟΠ[10]. Η διαδικασία περιλαμβάνει μια πρώτη φάση η οποία ξεκινά (άρθρο 49, παράγραφος 2, του κανονισμού 1151/2012) με την αίτηση καταχώρισης της ΠΟΠ, την οποία υποβάλλει ομάδα παραγωγών στις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται γεωγραφικά η περιοχή παραγωγής.

9 «Προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι ονομασίες που καταχωρίζονται ως ονομασίες προέλευσης, γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα πληρούν τους όρους του παρόντος κανονισμού, οι αιτήσεις θα πρέπει να εξετάζονται από τις εθνικές αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, σύμφωνα με ελάχιστες κοινές διατάξεις που περιλαμβάνουν εθνική διαδικασία ενστάσεων. Η Επιτροπή θα πρέπει κατόπιν να εξετάζει ενδελεχώς τις αιτήσεις ώστε να εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν πρόδηλα σφάλματα και ότι έχουν ληφθεί υπόψη η νομοθεσία της Ένωσης και τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων που βρίσκονται εκτός του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση».

10 Το άρθρο 7 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014 επεκτείνει επίσης τη συνήθη αυτή διαδικασία στην περίπτωση ακύρωσης της καταχώρισης ΠΟΠ, όταν δεν εξασφαλίζεται η συμφωνία προς τους όρους των προδιαγραφών ή όταν, επί επτά τουλάχιστον έτη, δεν έχει διατεθεί στο εμπόριο προϊόν με την ένδειξη της ΠΟΠ.

27. Οι αρχές αυτές πρέπει να εξετάσουν την αίτηση με τον ενδεδειγμένο τρόπο, προκειμένου να εξακριβώσουν αν είναι αιτιολογημένη και αν πληροί τους ουσιαστικούς όρους που καθορίζονται στον προμνησθέντα κανονισμό. Πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκής δημοσιότητα της αίτησης καθώς και να προβλέπεται εύλογο χρονικό διάστημα, κατά τη διάρκεια του οποίου κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και είναι εγκαταστημένο ή διαμένει στην επικράτειά του μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά της αίτησης [11].

28. Οι εθνικές αρχές αξιολογούν τις ληφθείσες ενστάσεις και αποφασίζουν αν η αίτηση πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού 1151/2012. Εάν η αξιολόγησή τους είναι θετική, οι αρχές εκδίδουν απόφαση και πρέπει να εξασφαλίζουν τη δημοσίευση των προδιαγραφών προϊόντος στις οποίες βασίστηκε η ευνοϊκή απόφασή τους και την ηλεκτρονική πρόσβαση σε αυτές.

29. Συναφώς, ιδιαίτερη σημασία έχει το άρθρο 49, παράγραφος 4, του κανονισμού 1151/2012, κατά το οποίο «[τ]ο κράτος μέλος εξασφαλίζει τη δημοσιοποίηση της ευνοϊκής του απόφασης και τη δυνατότητα προσφυγής κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει σχετικό έννομο συμφέρον».

30. Εάν η απόφαση της αρμόδιας εθνικής αρχής είναι θετική, η εθνική φάση ολοκληρώνεται με τη διαβίβασή της στην Επιτροπή, η οποία ενημερώνεται επίσης για τις ληφθείσες παραδεκτές ενστάσεις [12].

31. Η «ευρωπαϊκή» φάση της διαδικασίας αυτής ξεκινά με την εξέταση που πρέπει να διενεργήσει η Επιτροπή, μόλις παραλάβει την εθνική απόφαση, προκειμένου να εξακριβώσει ότι η αίτηση είναι αιτιολογημένη και πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις για τις ΠΟΠ. Εάν, κατόπιν της εξέτασης αυτής (η οποία δεν πρέπει να διαρκέσει πέραν των έξι μηνών), αποφασίσει να κάνει δεκτή την αίτηση [13], η Επιτροπή δημοσιεύει στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (στο εξής: ΕΕΕΕ) το ενιαίο έγγραφο και την παραπομπή στη δημοσίευση των προδιαγραφών του προϊόντος [14].

32. Μετά τη δημοσίευση στην ΕΕΕΕ, το άρθρο 51 του κανονισμού 1151/2012 προβλέπει ότι οι αρχές κράτους μέλους ή τρίτης χώρας, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και είναι εγκαταστημένο σε τρίτη χώρα, μπορεί να κοινοποιήσει ένσταση [15]. Η Επιτροπή διαβιβάζει αμελλητί την κοινοποίηση αυτή στο κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση [16] και, εν συνεχεία, κινείται διαδικασία, εάν η ένσταση αυτή επιβεβαιωθεί [17].

33. Εάν δεν λάβει καμία κοινοποίηση ένστασης (ή καμία παραδεκτή αιτιολογημένη δήλωση ένστασης), η Επιτροπή καταχωρίζει τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος, χωρίς να εφαρμόσει τη διαδικασία που μνημονεύεται στο άρθρο 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 1151/2012.

11 Άρθρο 49, παράγραφος 3, του κανονισμού 1151/2012.

12 Πρόκειται για τις ενστάσεις που υπέβαλε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει διαθέσει νόμιμα στην αγορά τα συγκεκριμένα προϊόντα, χρησιμοποιώντας τις σχετικές ονομασίες αδιαλείπτως κατά τα πέντε τουλάχιστον προηγούμενα έτη (άρθρο 49, παράγραφος 4, του κανονισμού 1151/2012).

13 Εάν εκτιμήσει ότι η αίτηση δεν πληροί τις προϋποθέσεις, η Επιτροπή εκδίδει τις σχετικές εκτελεστικές πράξεις με τις οποίες απορρίπτει την αίτηση (άρθρο 52, παράγραφος 1, του κανονισμού 1151/2012).

14 Άρθρο 50, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1151/2012.

15 Σε κάθε περίπτωση, η κοινοποίηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση ότι η αίτηση ενδέχεται να παραβαίνει τους προβλεπόμενους στον κανονισμό όρους για τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος.

16 Άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 1151/2012.

17 Εντός δύο μηνών, την κοινοποίηση ένστασης πρέπει να ακολουθήσει αιτιολογημένη δήλωση ένστασης, το παραδεκτό της οποίας ελέγχει η Επιτροπή. Εάν αυτή κριθεί παραδεκτή, η Επιτροπή καλεί την αρχή ή το πρόσωπο που υπέβαλε την ένσταση και την εθνική αρχή που υπέβαλε την αίτηση να προβούν στις κατάλληλες διαβουλεύσεις επί εύλογο χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

34. Η Επιτροπή ενεργεί με τον ίδιο τρόπο, εάν, καίτοι έλαβε παραδεκτή αιτιολογημένη δήλωση ένστασης, επιτεύχθηκε συμφωνία ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 51, παράγραφος 3, του κανονισμού 1151/2012. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία, η Επιτροπή εκδίδει τις εκτελεστικές πράξεις για την καταχώριση ή τη μείζονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος της ΠΟΠ, βάσει της διαδικασίας εξέτασης του άρθρου 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 1151/2012[18].

35. Εν πάση περιπτώσει, οι πράξεις τροποποιήσεων μείζονος σημασίας ΠΟΠ και οι αποφάσεις απόρριψης δημοσιεύονται στην ΕΕΕΕ[19].

2. (Απλουστευμένη) διαδικασία για τις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ

36. Ο κανονισμός 1151/2012 ρύθμισε με πολύ συνοπτικό τρόπο την απλουστευμένη αυτή διαδικασία. Στο άρθρο 53, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, προβλέπεται μόνον ότι, «εάν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι ήσσονος σημασίας, η Επιτροπή εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση». Προστίθεται ότι, εάν η τροποποίηση του ενιαίου εγγράφου ή των προδιαγραφών προϊόντος της ΠΟΠ εγκριθεί, η Επιτροπή τη δημοσιεύει στην ΕΕΕΕ.

37. Στο άρθρο 6, παράγραφος 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014 η απλουστευμένη αυτή διαδικασία αναπτύχθηκε στα πρότυπα της συνήθους. Κατά τη διάταξη αυτή, οι αιτήσεις ήσσονος σημασίας τροποποίησης: i) πρέπει να υποβάλλονται στις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η γεωγραφική περιοχή της ονομασίας· ii) πρέπει να περιγράφουν τις τροποποιήσεις αυτές, εκθέτοντας τον λόγο για τον οποίο θεωρούνται ήσσονος σημασίας, και να τις συγκρίνουν με το αρχικό κείμενο· iii) δεν υπόκεινται σε εθνική διαδικασία ένστασης, εν αντιθέσει προς ό,τι συμβαίνει στη συνήθη διαδικασία[20].

38. Τέλος, το άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014 προβλέπει ότι, εάν το κράτος μέλος θεωρεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού 1151/2012 και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτού, μπορεί να υποβάλει στην Επιτροπή φάκελο αίτησης για ήσσονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντων της ΠΟΠ.

39. Και στη διαδικασία αυτή, η «ευρωπαϊκή» φάση απλουστεύεται. Δεν υπάρχει διαδικασία υποβολής ένστασης στο επίπεδο αυτό και η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να λάβει απόφαση, ρητώς ή σιωπηρώς (οι ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις θεωρούνται εγκριθείσες, εάν η Επιτροπή δεν ενημερώσει τον αιτούντα περί του αντιθέτου, εντός τριών μηνών από την παραλαβή της αίτησης)[21]. Εάν κρίνει την αίτηση απαράδεκτη, η Επιτροπή οφείλει να ενημερώσει τον αιτούντα εντός τριών μηνών από την παραλαβή της. Εάν εγκρίνει την αίτηση, η Επιτροπή πρέπει να δημοσιοποιήσει τις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ.

Β. Δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων που εκδίδονται στις διαδικασίες τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ

40. Όπως προεκτέθηκε, τόσο η συνήθης όσο και η απλουστευμένη διαδικασία είναι σύνθετες διοικητικές διαδικασίες στις οποίες μετέχουν, διαδοχικώς, οι εθνικές αρχές και η Επιτροπή.

18 Άρθρο 52, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1151/2012.

19 Άρθρο 52, παράγραφος 4, του κανονισμού 1151/2012.

20 Εντούτοις, εάν η αίτηση για ήσσονος σημασίας τροποποίηση δεν προέρχεται από την ομάδα που είχε υποβάλει την αίτηση καταχώρισης της ονομασίας ή των ονομασιών που μνημονεύονται στις προδιαγραφές προϊόντος, το κράτος μέλος παρέχει στην ομάδα αυτή (εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται) τη δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις.

21 Εντούτοις, η σιωπηρή έγκριση δεν εφαρμόζεται στις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις οι οποίες δεν πληρούν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014.

41. Αυτό το είδος σύνθετων διαδικασιών ρυθμίζεται κατά περίπτωση στο δίκαιο της Ένωσης [22] και έχει μελετηθεί διεξοδικά από τη θεωρία, λόγω του πλήθους των νομικών ζητημάτων που εγείρει [23].

42. Το Δικαστήριο έχει εξετάσει τον δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων που εκδίδονται σε αυτές τις διαδικασίες, επίσης κατά περίπτωση και όχι εξαντλητικά [24], καίτοι διάφορες πρόσφατες υποθέσεις, στον τομέα της τραπεζικής ένωσης, συμβάλλουν στη διαμόρφωση της νομολογίας του [25].

43. Στις προτάσεις μου στην υπόθεση Berlusconi και Fininvest ανέλυσα τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις σύνθετες διοικητικές διαδικασίες της ΕΕ, διακρίνοντας μεταξύ εκείνων στις οποίες η εξουσία λήψης απόφασης ανήκει στις εθνικές αρχές και εκείνων στις οποίες η εν λόγω εξουσία ανήκει στα θεσμικά όργανα της Ένωσης [26].

44. Στην απόφαση Berlusconi και Fininvest, το Δικαστήριο αποφάνθηκε, εν ολίγοις, ότι το άρθρο 263 ΣΛΕΕ δεν επιτρέπει στα εθνικά δικαστήρια να ασκούν έλεγχο νομιμότητας επί των πράξεων που έχουν χαρακτήρα κίνησης της διαδικασίας, προπαρασκευαστικό χαρακτήρα ή χαρακτήρα μη δεσμευτικής πρότασης και που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στο πλαίσιο της σύνθετης διοικητικής διαδικασίας χορήγησης άδειας για την απόκτηση ή την αύξηση ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα. Η κρίση αυτή, με τη σειρά της, στηριζόταν σε δύο παραδοχές:

– όταν οι πράξεις τις οποίες εκδίδουν οι εθνικές αρχές αποτελούν στάδιο διαδικασίας κατά την οποία θεσμικό όργανο της Ένωσης ασκεί μόνο του την τελική εξουσία λήψης αποφάσεων χωρίς να δεσμεύεται από τις προπαρασκευαστικές πράξεις ή τις προτάσεις των εθνικών αρχών, πρόκειται για πράξεις της Ένωσης [27].

– όταν το δίκαιο της Ένωσης κατοχυρώνει την αποκλειστική εξουσία ενός θεσμικού οργάνου της Ένωσης προς λήψη αποφάσεων, απόκειται στον δικαστή της Ένωσης, δυνάμει της αποκλειστικής αρμοδιότητάς του βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, να αποφαίνεται επί της νομιμότητας της τελικής απόφασης την οποία λαμβάνει το εν λόγω θεσμικό όργανο της Ένωσης. Επαφίεται αποκλειστικώς και μόνο στον δικαστή της Ένωσης να εξετάζει, προς διασφάλιση της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των ενδιαφερομένων, τα τυχόν ελαττώματα των προπαρασκευαστικών πράξεων ή των προτάσεων των εθνικών αρχών τα οποία είναι ικανά να θίξουν το κύρος της τελικής απόφασης [28].

22 Φιλόδοξη θεωρητική πρόταση κωδικοποίησης των διοικητικών διαδικασιών της Ένωσης διατυπώνουν οι Mir, O., Hofmann, H.C.H., Schneider, J.-P., Ziller, J., κ.λπ. (επιμ.), *Código ReNEUAL de procedimiento administrativo de la Unión Europea*, INAP, Μαδρίτη, 2015. Το άρθρο I-4 (4) του Código ReNEUAL ορίζει ως «σύνθετη διαδικασία» τη διοικητική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας έχουν ανατεθεί διακριτά αλληλεξαρτώμενα καθήκοντα στις αρχές της Ένωσης και σε εκείνες κράτους μέλους ή διάφορων κρατών μελών. Σύνθετη διαδικασία είναι επίσης ο συνδυασμός δύο διοικητικών διαδικασιών που συνδέονται άμεσα μεταξύ τους.

23 Alonso de León, S., *Composite administratives procedures in the European Union*, Iustel, Μαδρίτη, 2017· Eliantonio, M., «Judicial Review in an Integrated Administration: the Case of "Composite Procedures"», *Review of European Administrative Law*, 2014 αριθ. 2, σ. 65-102· Della Cananea, G., «I procedimenti amministrativi composti dell'Unione europea», σε Bignami, F., και Cassese, S. (επιμ.), *Il procedimento amministrativo nel diritto europeo*, Μιλάνο, Giuffrè, 2004· Mastrodonato, G., *I procedimenti amministrativi composti nel diritto comunitario*, Μπάρι, Cacucci, 2007· Hofmann, H.C.H., «Composite decision-making procedures in EU administrative law», σε Hofmann, H.C.H. και Türk, A., *Legal Challenges in EU Administrative Law. Towards an Integrated Administration*, Edward Elgar, Cheltenham, 2009, σ. 136.

24 Brito Bastos, F., «Derivative illegality in European composite administrative procedures», *Common Market Law Review*, 2018, n.º1, σ. 101-134.

25 Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2018, Berlusconi και Fininvest (C-219/17, στο εξής: απόφαση Berlusconi και Fininvest, EU:C:2018:1023). Εκκρεμεί η έκδοση απόφασης στην υπόθεση Iccrea Banca, στην οποία ανέπτυξα τις προτάσεις μου στις 9 Ιουλίου 2019 (C-414/18, EU:C:2019:574).

26 Προτάσεις της 27ης Ιουνίου 2018 (C-219/17, EU:C:2018:502, σημεία 64 έως 79).

27 Απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007, Σουηδία κατά Επιτροπής (C-64/05 P, EU:C:2007:802, σκέψεις 93 και 94), και απόφαση Berlusconi και Fininvest (σκέψη 43).

28 Απόφαση Berlusconi και Fininvest (σκέψη 44). Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 1987, Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452, σκέψη 17).

45. Όπως εξέθεσα στις προτάσεις μου στην ως άνω υπόθεση [29], στις σύνθετες διοικητικές διαδικασίες στις οποίες μετέχουν εθνικές αρχές και αρχές της Ένωσης, το κρίσιμο στοιχείο για να καθοριστεί αν ο δικαστικός έλεγχος πρέπει να ασκηθεί από τον δικαστή της Ένωσης ή από τα εθνικά δικαστήρια είναι η εξουσία λήψης της τελικής απόφασης. Εάν η εξουσία λήψης απόφασης ανήκει σε όργανο της Ένωσης, ο δικαστικός έλεγχος θα ασκείται, σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, από τον δικαστή της Ένωσης. Εάν η εθνική αρχή έχει ειδική εξουσία λήψης απόφασης, τα εθνικά δικαστήρια θα είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεών της [30].

46. Έχουν οι εθνικές αρχές αυτοτελή εξουσία λήψης αποφάσεων, στην πρώτη φάση της σύνθετης διαδικασίας ήσσονος σημασίας τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, ο δικαστικός έλεγχος της εθνικής αυτής απόφασης θα απόκειται στα εθνικά δικαστήρια, ανεξαρτήτως από το αν η Επιτροπή εξέδωσε ή όχι την απόφαση καταχώρισης της τροποποίησης στη δεύτερη φάση της διαδικασίας.

47. Για να απαντηθεί το ερώτημα αυτό, είναι σκόπιμο να εξεταστεί η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις διαδικασίες καταχώρισης των ΠΟΠ [31]. Όπως θα εξηγήσω κατωτέρω, κατά την άποψή μου, από τη νομολογία αυτή καθίσταται πρόδηλο ότι οι αρχές του αντίστοιχου κράτους μέλους διαθέτουν ειδική και αυτοτελή εξουσία λήψης αποφάσεων στην εθνική φάση της διαδικασίας.

48. Κατά το Δικαστήριο, στη συνήθη διαδικασία καταχώρισης ΠΟΠ:

– «Υφίσταται επιμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και της Επιτροπής. Πράγματι, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για καταχώριση σύμφωνα με τη συνήθη ή την απλοποιημένη διαδικασία, η καταχώριση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνον εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος υποβάλει σχετική αίτηση και γνωστοποιήσει τα συνδεόμενα με την καταχώριση στοιχεία και τις απαιτούμενες προς τούτο πληροφορίες.» [32]

– «Κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση καταχωρίσεως στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας πρέπει να εξακριβώνει αν η αίτηση αυτή δικαιολογείται και, εφόσον θεωρεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού 2081/92, να τη διαβιβάζει στην Επιτροπή. Εξάλλου, […] η Επιτροπή προβαίνει απλώς σε μια τυπική εξέταση προς εξακρίβωση του αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές.» [33]

49. Εξ αυτού το Δικαστήριο συνάγει ότι «η Επιτροπή μπορεί να λάβει την απόφαση να καταχωρίσει μια ονομασία ως ΠΟΠ […] μόνον εάν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τής έχει υποβάλει αίτηση προς τούτο, μια τέτοια αίτηση δε μπορεί να υποβληθεί μόνον εάν το κράτος μέλος έχει εξακριβώσει ότι είναι δικαιολογημένη. Το σύστημα αυτό επιμερισμού των αρμοδιοτήτων εξηγείται ιδίως από το γεγονός ότι

29 Προτάσεις της 27ης Ιουνίου 2018 (C-219/17, EU:C:2018:502, σημεία 60 έως 63).

30 Στις προτάσεις μου της 9ης Ιουλίου 2019, Iccrea Banca (C-414/18, EU:C:2019:574), εκτίμησα ότι οι τακτικές συνεισφορές προς το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) καθορίζονται μέσω σύνθετης διοικητικής διαδικασίας στην οποία μετέχουν οι εθνικές αρχές εξυγίανσης, η τελική, όμως, επ' αυτών απόφαση απόκειται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Για τον λόγο αυτό, θεώρησα ότι ο δικαστικός έλεγχός τους ανήκει αποκλειστικά στο Δικαστήριο και όχι στα εθνικά δικαστήρια.

31 Αποφάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2001, Carl Kühne κ.λπ. (C-269/99, στο εξής: απόφαση Carl Khüne κ.λπ., EU:C:2001:659), και της 2ας Ιουλίου 2009, Bavaria και Bavaria Italia (C-343/07, στο εξής: απόφαση Bavaria και Bavaria Italia, EU:C:2009:415). Σχετική είναι επίσης η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, της 23ης Απριλίου 2018, CRM κατά Επιτροπής (T-43/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:208), στην οποία θα γίνει μνεία κατωτέρω.

32 Αποφάσεις Carl Kühne κ.λπ. (σκέψεις 50 και 51) και Bavaria και Bavaria Italia (σκέψη 64). Η δεύτερη απόφαση αφορούσε την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των εθνικών αρχών και της Επιτροπής στη σύνθετη διαδικασία του καταργηθέντος άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ 1992, L 208, σ. 1), η οποία ήταν απλουστευμένη και μεταβατική διαδικασία για την καταχώριση στην Ένωση των υφιστάμενων ΠΟΠ, προστατευομένων ή καθιερωμένων με τη χρήση στα κράτη μέλη.

33 Αποφάσεις Carl Kühne κ.λπ. (σκέψη 52) και Bavaria και Bavaria Italia (σκέψη 65).

η καταχώριση προϋποθέτει την εξακρίβωση της πληρώσεως ορισμένων προϋποθέσεων, πράγμα το οποίο απαιτεί, σε μεγάλο βαθμό, επισταμένη γνώση ειδικών στοιχείων που συνδέονται με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία μπορούν καλύτερα να εξακριβώσουν οι αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού» [34].

50. Εκτιμώ ότι η νομολογία αυτή σχετικά με τη διαδικασία καταχώρισης ΠΟΠ μπορεί να τύχει εφαρμογής και στη συνήθη διαδικασία μείζονος σημασίας τροποποιήσεων των προδιαγραφών προϊόντος: όπως προεκτέθηκε, το άρθρο 53, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1151/2012 παραπέμπει στα άρθρα του 49 έως 52, τα οποία αφορούν ακριβώς τη διαδικασία καταχώρισης.

51. Θεωρώ ότι η νομολογία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί και στην απλουστευμένη διαδικασία, καθόσον το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 664/2014 τη μεταχειρίζεται με τρόπο παρόμοιο με τη συνήθη διαδικασία (η οποία, με τη σειρά της, προβλέπεται για την καταχώριση των ΠΟΠ), καίτοι καταργούνται οι διαδικασίες ένστασης σε αμφότερες τις φάσεις.

52. Η προπαρατεθείσα νομολογία αφορούσε τη συνήθη διαδικασία καταχώρισης των ΠΟΠ, την οποία θέσπισε ο κανονισμός 2081/92, προϊσχύσας του ισχύοντος κανονισμού (άρθρα 49 έως 52 του κανονισμού 1151/2012). Αφορούσε επίσης, όπως προεκτέθηκε, τη διαδικασία του καταργηθέντος άρθρου 17 του εν λόγω κανονισμού, ήτοι, την απλουστευμένη και μεταβατική διαδικασία για την καταχώριση στην Ένωση των υφιστάμενων ΠΟΠ, προστατευόμενων ή καθιερωμένων με τη χρήση στα κράτη μέλη [35].

53. Οι διαδικασίες αυτές περιελάμβαναν επίσης εθνική φάση και ευρωπαϊκή φάση, παρόμοιας φύσης με εκείνες που προβλέπονται στις ισχύουσες διαδικασίες καταχώρισης και τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος των ΠΟΠ. Ως εκ τούτου, επισημαίνεται εκ νέου ότι η νομολογία του Δικαστηρίου στις οποίες αναλύθηκαν οι διαδικασίες αυτές μπορεί να τύχει εφαρμογής και στις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ.

54. Κατά τη νομολογία αυτή, ο έλεγχος της διαδικασίας ήσσονος σημασίας τροποποίησης ανήκει στην εθνική αρχή και τούτο δικαιολογείται, μεταξύ άλλων [36], για τους ακόλουθους λόγους:

– Οι ομάδες παραγωγών πρέπει να κινήσουν υποχρεωτικώς τη διαδικασία αυτή ενώπιον αρμόδιας εθνικής αρχής του κράτους μέλους στου οποίου το έδαφος βρίσκεται η ΠΟΠ. Οι ομάδες αυτές δεν μπορούν να υποβάλουν την αίτησή τους απευθείας στην Επιτροπή.

– Τη συμμόρφωση της πρότασης προς τις ουσιαστικές απαιτήσεις του κανονισμού 1151/2012 πρέπει να ελέγχουν οι εθνικές αρχές, καθόσον αυτές διαθέτουν την πλέον επισταμένη γνώση ώστε να εξακριβώσουν τις ιδιαιτερότητες αυτών των ήσσονος σημασίας τροποποιήσεων.

– Η αρχή του κράτους μέλους είναι αρμόδια να εγκρίνει ή να απορρίψει την αίτηση ήσσονος σημασίας τροποποίησης στο πλαίσιο της εθνικής φάσης. Επομένως, κατέχει το *κλειδί* για να ανοίξει ή όχι το επόμενο στάδιο της διαδικασίας, μέσω της διαβίβασης της αίτησης στην Επιτροπή. Ελλείψει ευνοϊκής απόφασης της εθνικής αρχής, η Επιτροπή δεν μπορεί να παρέμβει.

34 Αποφάσεις Carl Kühne κ.λπ. (σκέψη 53) και Bavaria και Bavaria Italia (σκέψη 66).

35 Βλ. υποσημείωση 32 των παρουσών προτάσεων.

36 Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στο εθνικό δίκαιό τους μεταβατική εθνική προστασία των ΠΟΠ, περιοριζόμενη στο έδαφός τους, από την περάτωση της εθνικής φάσης της διαδικασίας καταχώρισης και έως ότου η Επιτροπή αποφασίσει επί της αίτησης. Καίτοι προβλέπεται στο άρθρο 9 του κανονισμού 1151/2012 μόνο για την καταχώριση ΠΟΠ και όχι για τις τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος, η δυνατότητα αυτή αντικατοπτρίζει επίσης τον έλεγχο της εθνικής αρχής στην εθνική φάση των σύνθετων αυτών διαδικασιών.

– Η Επιτροπή ελέγχει αν η αίτηση ήσσονος σημασίας τροποποιήσεων είναι σύμφωνη προς τον κανονισμό 1151/2012, τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 664/2014 και τον εκτελεστικό κανονισμό 668/2014, ήτοι αν περιέχει τα απαιτούμενα στοιχεία και δεν πάσχει πρόδηλα σφάλματα [37].

– Η εθνική αρχή έχει τη δυνατότητα να ανακαλέσει την υποβληθείσα στην Επιτροπή αίτηση προτού την καταχωρίσει η Επιτροπή.

55. Οι εξουσίες αυτές καταδεικνύουν ότι η εθνική αρχή διαθέτει ευρεία δυνατότητα αυτοτελούς λήψης αποφάσεων κατά την εθνική φάση της σύνθετης διαδικασίας ήσσονος σημασίας τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ [38]. Η δυνατότητα αυτή υπόκειται μόνο στον έλεγχο των εθνικών δικαστηρίων, το δε Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ελέγχει τις αποφάσεις της Επιτροπής κατά την ευρωπαϊκή φάση της διαδικασίας [39].

56. Τη διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνει το προμνησθέν άρθρο 49, παράγραφος 4, του κανονισμού 1151/2012 [40]. Συγκεκριμένα, με τον βασικό κανόνα, ο Ευρωπαίος νομοθέτης αναγνώρισε, με μοναδικό τρόπο, ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει σχετικό έννομο συμφέρον πρέπει να έχει «δυνατότητα προσφυγής» κατά της απόφασης των αρχών του κράτους μέλους με την οποία εγκρίνονται οι προδιαγραφές προϊόντος.

57. Ασφαλώς η προσφυγή αυτή –η οποία, όπως είναι λογικό, θα ασκηθεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων– προβλέπεται ρητώς για τις αποφάσεις σχετικά με τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ. Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των διαδικασιών που διέπουν τις μείζονος σημασίας τροποποιήσεις και τις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις, φρονώ ότι το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ισχύει και για τις δεύτερες.

58. Οι αποφάσεις των εθνικών αρχών σχετικά με αυτές τις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις δεν υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του δικαστή της Ένωσης, δεδομένου ότι πρόκειται για αυτοτελείς πράξεις απαραίτητες για να αποφασίσει, μεταγενέστερα, η Επιτροπή επ' αυτών. Στην πραγματικότητα, από ουσιαστική άποψη και δεδομένου του μάλλον περιορισμένου περιθωρίου εκτίμησης που διαθέτει συναφώς η Επιτροπή, οι αποφάσεις των εθνικών αρχών είναι εκείνες που έλαβαν όντως υπόψη όλα τα στοιχεία που δικαιολογούν την έγκριση των αλλαγών αυτών στις προδιαγραφές προϊόντος.

37 Αποφάσεις Carl Kühne κ.λπ. (σκέψη 54) και Bavaria και Bavaria Italia (σκέψη 67).

38 Στις διαδικασίες τροποποιήσεων των προδιαγραφών οίνων ΠΟΠ, οι οποίες διέπονται από μεταγενέστερους κανόνες, η εξουσία της εθνικής αρχής είναι σχεδόν αποκλειστική, με εξαίρεση τη δημοσίευση στην ΕΕΕΕ την οποία πραγματοποιεί η Επιτροπή. Σε αυτές παρατηρείται τάση ενίσχυσης της εξουσίας των εθνικών αρχών, ενδεχομένως λόγω των διοικητικών δυσχερειών που αντιμετωπίζει η Επιτροπή στη διαχείριση της ευρωπαϊκής φάσης.
Οι διαδικασίες τροποποιήσεων των προδιαγραφών των οίνων ΠΟΠ ρυθμίζονται κυρίως στο άρθρο 105 του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 347, σ. 671), καθώς και στα άρθρα 14 έως 18 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/33 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2018, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις αιτήσεις προστασίας ονομασιών προέλευσης, γεωγραφικών ενδείξεων και παραδοσιακών ενδείξεων στον αμπελοοινικό τομέα, τη διαδικασία ένστασης, τους περιορισμούς στη χρήση, τις τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος, την ανάκληση της προστασίας, καθώς και την επισήμανση και την παρουσίαση (ΕΕ 2019, L 9, σ. 2).

39 Απόφαση Bavaria και Bavaria Italia (σκέψεις 70 και 71).

40 Σημείο 28 των παρουσών προτάσεων.

59. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, απόκειται στα εθνικά δικαστήρια να αποφαίνονται επί των τυχόν παρατυπιών εθνικής πράξης, υποβάλλοντας ενδεχομένως προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις ελέγχου που ισχύουν για κάθε οριστική πράξη η οποία εκδίδεται από την ίδια εθνική αρχή και μπορεί να βλάψει τρίτους, και να θεωρούν εξάλλου, κατ' εφαρμογήν της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, ως παραδεκτό το σχετικό ένδικο βοήθημα, έστω και αν οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες δεν το προβλέπουν [41].

Γ. Συνέπειες των παρατηρήσεων αυτών στην υπόθεση της κύριας δίκης

60. Οι διάδικοι ερίζουν, ενώπιον του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας), σχετικά με ήσσονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος της ΠΟΠ του τυριού «Comté». Δεν αμφισβητείται ότι το νέο προσβαλλόμενο σημείο (5.1.18), το οποίο απαγορεύει την «αυτόματη μηχανική άμελξη», συνιστά ήσσονος σημασίας τροποποίηση.

61. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν, βάσει των προμνησθέντων κανονισμών και του άρθρου 47 του Χάρτη, μπορεί να επιβεβαιώσει την προηγούμενη νομολογία του (σύμφωνα με την οποία είχε την εξουσία να αποφασίσει ότι παρέλκει η έκδοση απόφασης επί των εκκρεμών προσφυγών, μετά την έγκριση της τροποποίησης από την Επιτροπή) ή αν, αντιθέτως, οφείλει να προβεί σε διόρθωσή της.

62. Οι προεκτεθείσες παρατηρήσεις, οι οποίες ερείδονται στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις διαδικασίες καταχώρισης των ΠΟΠ και στους σχετικούς κανόνες (με ιδιαίτερη έμφαση στο άρθρο 49, παράγραφος 4, του κανονισμού 1151/2012), με οδηγούν να υποστηρίξω το δεύτερο από τα ως άνω ενδεχόμενα.

63. Συναφώς, εκτιμώ ότι η μη έκδοση απόφασης επί προσφυγής ασκηθείσας από πρόσωπα που έχουν σχετικό έννομο συμφέρον, σε περίπτωση ήσσονος σημασίας τροποποιήσεων των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ, δεν συνάδει προς το δικαίωμα που αναγνωρίζει ο κανονισμός 1151/2012 στους θιγομένους και προς τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις σύνθετες διαδικασίες καταχώρισης των ΠΟΠ. Στο ίδιο μέτρο, αντιβαίνει, κατά την άποψή μου, στο άρθρο 47 του Χάρτη.

64. Ουσιαστικά, δίνεται κατ' αυτόν τον τρόπο απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα, δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο επικεντρώνει κυρίως το ερώτημά του στην υποχρέωση, ή μη, να εκδώσει απόφαση επί της προσφυγής, παρά στις συνέπειες που θα μπορούσε να έχει η απόφασή του στις αποφάσεις που έχει ήδη εκδώσει η Επιτροπή. Εντούτοις, θα αναλύσω και αυτές.

65. Κατ' εμέ, η ακύρωση της εθνικής πράξης με την οποία εγκρίθηκε η ήσσονος σημασίας τροποποίηση, για τη διαβίβασή της στην Επιτροπή, θα οδηγούσε, ως *αλυσιδωτή αντίδραση*, σε έλλειψη νομικής βάσης για την ίδια την απόφαση της Επιτροπής.

41 Πρβλ. αποφάσεις της 3ης Δεκεμβρίου 1992, Oleificio Borelli κατά Επιτροπής (C-97/91, EU:C:1992:491, σκέψεις 9-13), Carl Kühne κ.λπ. (σκέψη 58), Bavaria και Bavaria Italia (σκέψη 57) και Berlusconi και Fininvest (σκέψεις 45 και 46).

66. Προς αποφυγή της ανεπιθύμητης αυτής συνέπειας, θα ήταν σκόπιμο να αναστέλλει η Επιτροπή τη φάση της ενώπιον αυτής διαδικασίας, όταν υπάρχουν εκκρεμείς προσφυγές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων κατά της απόφασης της εθνικής αρχής με την οποία εγκρίθηκε η ήσσονος σημασίας τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος[42]. Με τον τρόπο αυτό θα διαφυλάσσονται καλύτερα, αφενός, το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των προσφευγόντων και, αφετέρου, η ασφάλεια δικαίου, αποτρέποντας την, εκ των υστέρων, στέρηση από τις αποφάσεις της Επιτροπής της νομικής βάσης τους[43].

67. Η υποχρέωση διασφάλισης της πρακτικής αποτελεσματικότητας της δικαστικής προστασίας των προσώπων που προσφεύγουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία νομιμοποιούνται βάσει κανόνα του δικαίου της Ένωσης, και, ενδεχομένως, η αρχή της χρηστής διοίκησης[44], θα πρέπει να οδηγήσουν την Επιτροπή να εντάξει στην αξιολόγηση των αιτήσεων την περίσταση της ύπαρξης εκκρεμών προσφυγών κατά της εθνικής απόφασης ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους[45].

68. Στο ίδιο πνεύμα, οι εθνικές αρχές δεν θα πρέπει να διαβιβάζουν στην Επιτροπή την αίτηση ήσσονος σημασίας τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ, εάν υπάρχουν εκκρεμείς προσφυγές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων κατά της έγκρισής της ή, a fortiori, εάν εθνικό δικαστήριο έχει εκδώσει ακυρωτική απόφαση, έστω μη τελεσίδικη.

69. Συμπερασματικά, η Επιτροπή θα πρέπει να μην εξετάζει την αίτηση ήσσονος σημασίας τροποποίησης των προδιαγραφών προϊόντος ΠΟΠ, τόσο εάν γνωρίζει την ύπαρξη εκκρεμών δικαστικών προσφυγών κατά της εθνικής απόφασης έγκρισης όσο και εάν υπάρχουν αποφάσεις που την ακυρώνουν εν όλω ή εν μέρει. Σε διαφορετική περίπτωση, η ενδεχόμενη ακύρωση της εθνικής αυτής απόφασης με τελεσίδικη απόφαση των δικαστηρίων του κράτους μέλους, τα οποία εξακολουθούν να υπέχουν υποχρέωση έκδοσης απόφασης επί των προσφυγών που εκκρεμούν ενώπιόν τους, θα επέφερε απώλεια του κύρους της ίδιας της απόφασης της Επιτροπής.

IV. Πρόταση

70. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) ως εξής:

«Τα άρθρα 49, παράγραφος 4, και 53, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Νοεμβρίου 2012, για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, και το άρθρο 6 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 664/2014 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον καθορισμό των ενωσιακών συμβόλων για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με την προέλευση, ορισμένους διαδικαστικούς κανόνες και ορισμένες πρόσθετες μεταβατικές διατάξεις, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την έννοια ότι τα εθνικά δικαστήρια δεν

42 Στην εξαιρετική αυτή περίπτωση, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την παράταση της προθεσμίας έκδοσης απόφασης, ώστε να μην μπορεί να συναχθεί σιωπηρή αποδοχή της αίτησης.

43 Στην απόφαση που εξέδωσε στις 23 Απριλίου 2018, CRM κατά Επιτροπής (T-43/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:208), το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να καταχωρίσει την ΠΓΕ Piadina Romagnola όταν η ιταλική αρχή είχε εγκρίνει και διαβιβάσει την αίτηση στην Επιτροπή έξι ημέρες μετά τη μερική ακύρωση των προδιαγραφών προϊόντος με απόφαση εθνικού πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Η Επιτροπή ενέκρινε αυτή την ΠΓΕ και δημοσίευσε την απόφασή της στην ΕΕΕΕ, χωρίς να αναμείνει την έκδοση απόφασης επί της αναιρέσεως που ασκήθηκε ενώπιον του Consiglio di Stato (Συμβουλίου της Επικρατείας, Ιταλία) κατά της ακυρωτικής απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

44 Άρθρο 41 του Χάρτη. Σε αυτό παρέπεμψε το Γενικό Δικαστήριο στην απόφαση της 23ης Απριλίου 2018, CRM κατά Επιτροπής (T-43/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:208, σκέψεις 67 έως 83).

45 Η Επιτροπή πρέπει να προβεί στην αξιολόγηση αυτή στο πλαίσιο των εξουσιών ανάλυσης που διαθέτει κατά την ευρωπαϊκή φάση της διαδικασίας, δυνάμει του άρθρου 50, παράγραφος 1, του κανονισμού 1151/2012.

μπορούν να αποφασίζουν ότι παρέλκει η έκδοση απόφασης επί των εκκρεμών ενώπιόν τους προσφυγών κατά των αποφάσεων της εθνικής αρχής σχετικά με τις ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, επικαλούμενα το γεγονός ότι η Επιτροπή, ενόσω εκκρεμούσαν οι προσφυγές αυτές, έκανε δεκτή και δημοσίευσε τη σχετική αίτηση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.»